

Veno Donlić
Viktor Moretti
Dragutin Šuker
Mirko Bađim
Zlatko Verunica

ORGANIZACIJSKI OBLICI RADA IZVANNASTAVNIH SPORTSKIH AKTIVNOSTI STUDENATA NA SVEUČILIŠTU U RIJECI

1. UVOD I CILJ

Sadržaji koji omogućuju zadovoljenje povećane potrebe bavljenja sportom i sportskom rekreacijom, kao i razvijanje pozitivnih odnosa prema tjelovježbi u slobodno vrijeme studenata, što podrazumijeva i stvaranje trajnih navika cjeloživotnog tjelesnog vježbanja (Findak, 2001), uspješno se na Sveučilištu u Rijeci realiziraju kroz izvannastavne organizacijske oblike rada. Organizaciju i promoviranje sportskih sadržaja realiziraju: Riječki športski sveučilišni savez, fakultetska sportska društava, Studentski zbor i nastavnici tjelesne i zdravstvene kulture. Izvannastavni organizacijski oblici rada osiguravaju mogućnost angažiranja studenata i razvijanje kompetencija kojima će se isti pripremati za aktivno sudjelovanje u demokratskom društvu.

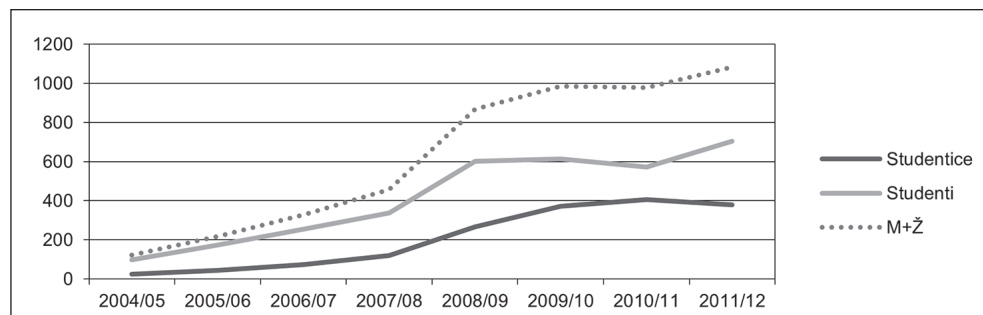
Cilj samostalnog uključivanja studenata u organizaciju i provođenje izvan-nastavnih oblika rada u skladu je s ciljevima Strategije Sveučilišta u Rijeci 2007 – 2013 (str. 68), Strategija podrazumijeva: „integriranje aktivnosti praktičnog djelovanja u zajednici s akademskim i osobnim razvojem kako bi se studentima pomoglo razviti kritički i uravnotežen pristup promišljanju o vlastitom obrazovanju i ulozi aktivnog građanina u zajednici“. Aktivna uključenost kineziologa zaposlenih na visokoškolskim ustanovama u gradu Rijeci u stručne i studentske izvannastavne organizacije doprinos je razvoju partnerskih odnosa te općih i specifičnih kompetencija, što je u skladu sa zadacima unutarne mobilnosti nastavnika (Strategija Sveučilišta u Rijeci 2007 – 2013 str. 64). Zajedničkim zalaganjem studenata i nastavnika omogućiti davanje veće važnosti tjelesnom vježbanju, s krajnjim ishodom masovnijeg uključivanja studenata u izvannastavne sportske oblike rada.

2. IZVANNASTAVNI ORGANIZACIJSKI OBLICI RADA

2.1. Međufakultetska natjecanja

Svake akademske godine Riječki športski sveučilišni savez (RŠSS) redovito od 2004. godine organizira natjecanja između fakulteta. Zastupljenost sportova u kojima se studenti nadmeću povećava se iz godine u godinu, a samim time i broj uključenih studenata (Moretti, Đonlić, 2011). Sportovi u kojima studenti sudjeluju u posljednje dvije akademske godine jesu: futsal, rukomet, cageball, badminton, košarka, odbojka, squash, vaterpolo, plivanje, atletika, tenis, cross, odbojka na pijesku, pikado i šah. Prvenstva Sveučilišta odvijaju se pod nazivom „Unisport liga“, a provode se kontinuirano tijekom cijele akademske godine.

Grafički prikaz zastupljenosti studentica i studenata na prvenstvima Sveučilišta u Rijeci od akademske 2004/2005. do 2011/2012. godine.

Grafički prikaz zastupljenosti studentica i studenata na prvenstvima Sveučilišta u Rijeci od akademske 2004/2005. do 2011/2012. godine.

2.2. Studentski dan i Studentski dan sporta

Studentski dan i *Studentski dan sporta* prvi put su organizirani 2009. godine odvojeno, a od 2010. godine *Studentski dan sporta* provodi se u sklopu *Studentskog dana* na kojem se primjenjuju i različiti drugi sadržaji. *Studentski dan sporta* predstavlja cjelodnevnu manifestaciju studentskog sporta koja se istovremeno održava u Rijeci, Splitu i Zagrebu. Cilj akcije je promocija sporta među studentskom populacijom, kao sastavnim dijelom akademskog života kojim se podiže kvaliteta studiranja i življenja. Sportska natjecanja održavaju se uglavnom na riječkom Korzu u malom nogometu, košarci i graničaru. U sklopu *Studentskog dana* organizira se smotra pod nazivom „Zumba Master Class“ s međunarodnim sudjelovanjem.

2.3. Studentska sportska društva

Pri pojedinim fakultetima na Sveučilištu djeluju studentska sportska društva. Njihov je zadatak okupiti i animirati studente za sportske aktivnosti i natjecanja unutar svog fakulteta, na razini Sveučilišta i šire. Dosad su zvanično upisana u Registar udruga Republike Hrvatske sportska društva na šest riječkih fakulteta. Poneki fakulteti njeguju tradiciju organiziranja sportskih manifestacija na svojoj instituciji. Na Medicinskom fakultetu tradicionalno se organizira od 2005. godine *Dan sporta Medicinskog fakulteta*, koji se obično održava na početku svake akademske godine, a obuhvaća aktivnosti trčanja, opće pripremnih vježbi za sve sudionike, potezanje konopa, alku, skakanje u vreći, igre graničara i malog nogometa. Na Filozofskom fakultetu se od 2010. godine organizira *Humanitarni dan sporta* koji obuhvaća nadmetanja u potezanju konopa, graničaru, nogometu u kavezu, basketu, gađanju mete s balastne platforme i štafetne igre. Posebnost manifestacije je u tome što se uoči i tijekom sportskih nadmetanja organizira prodaja promotivnog materijala, a sav prihod donira se u humanitarne svrhe. Na Pomorskom fakultetu redovito se od 1998. godine organizira *Međunarodna regata u mornarskom veslanju* koja se posljednjih godina odvija u tri grupacije. Prvu čine studenti smjerova unutar Fakulteta, zatim revijalna utrka u kojoj nastupaju profesori s riječkih fakulteta i treću grupaciju čine ekipe pomorskih učilišta iz Hrvatske, Slovenije i Crne Gore. Na Pravnom fakultetu se od 2005. godine na kraju svake akademske godine organiziraju sportske igre studenata na Izvoru Rječine. Studenti se uz druženje nadmeću u malom nogometu, odbojci i badmintonu. Na Tehničkom fakultetu se na početku svake akademske godine održavaju Dani Fakulteta na kojima se uz različita predavanja organiziraju i sportski susreti u malom nogometu i košarci.

2.4. Organizacija ostalih značajnijih domaćih i međunarodnih sportskih manifestacija

Humanitarna utrka ulicama grada Rijeke pod nazivom: „Homo si teć“ svake godine okuplja uz učenike i građane velik broj studenata, a RŠSS se pojavljuje kao suorganizator.

7. *Europsko sveučilišno prvenstvo u odbojci (ESPO)*, organizirano je u Rijeci od 16. do 24. srpnja 2007. godine. Glavni organizator prvenstva bili su: Riječki športski sveučilišni savez, Hrvatski športski sveučilišni savezi i Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci. Na prvenstvu je sudjelovalo 20 muških i 14 ženskih ekipa koje su predstavljale sveučilišta iz 14 europskih zemalja. U realizaciji ovog projekta sudjelovalo je sveukupno 155 volontera uglavnom studenata. Pored njih, volontirali su i profesori i zaposlenici Sveučilišta u Rijeci i Veleučilišta u Karlovcu.

6. *Europsko sveučilišno prvenstvo u rukometu* organizirano je od 17. do 24. srpnja 2011. godine u Rijeci. To je bilo do tada najveće i najmasovnije europsko sveučilišno prvenstvo u rukometu, a nastupilo je ukupno 356 studentica i studenata iz 13 zemalja. Sudjelovalo je 27 ekipa (11 ženskih i 16 muških). Organizaciju je potpomoglo 102 volontera, uglavnom studenata, nastavnika i zaposlenika Sveučilišta u Rijeci. Nositelji ovog projekta bili su Hrvatski sveučilišni športski savez i njegova regionalna članica Riječki športski sveučilišni savez.

1. *hrvatska konferencija o sveučilišnom sportu s međunarodnim sudjelovanjem* u organizaciji Sveučilišta u Rijeci, Riječkog športskog sveučilišnog saveza i Hrvatskog sveučilišnog športskog saveza održana je u Rijeci na Tehničkom fakultetu 28. svibnja 2010. godine. Cilj konferencije bila je rasprava o sadašnjosti i budućnosti sveučilišnog sporta u Republici Hrvatskoj.

2.5. Riječke sveučilišne športske novine i internetska stranica

Redovito, od 2008. godine uređuju se *Riječke sveučilišne sportske novine pod nazivom UnisportMag*, koje su zasad jedine takve novine u Hrvatskoj. Cilj pokretanja novina je promicanje sporta i tjelesnog vježbanja među studentskom populacijom. Svake akademske godine izlazi jedan broj u kojem su objavljeni rezultati i opisi svih značajnih studentskih sportskih manifestacija u protekloj akademskoj godini. Objavljuju se članci koji promiču zdravlje i tjelovježbu. Nakladnik je Riječki športski sveučilišni savez, a godišnja naklada je oko 5 000 primjeraka.

Internetska stranica naziva UnisportNet omogućuje studentima, nastavnicima i svim zainteresiranim čitateljima pregled aktivnosti organiziranja sportskih sadržaja pod okriljem RŠSS-a. Stranica obuhvaća različita poglavlja gdje se mogu pronaći detalji vezani za povijest i rad RŠSS-a, rezultati s natjecanja Unisport lige, prvenstva Hrvatske i Europe, kalendar natjecanja, galerija slika i ostali sadržaji koji su vezani za studentski sport.

3. MOGUĆNOST PRUŽANJA ORGANIZACIJSKE STRUKTURE I LOGISTIČKE POTPORE AKTIVNOSTIMA ZALAGANJA U ZAJEDNICI

Izvannastavni organizacijski oblici rada u sportskim aktivnostima na Sveučilištu u Rijeci pružaju mogućnost organizacijske strukture i logističke potpore aktivnostima zalaganja u zajednici koje provode studenti i nastavnici kineziolozi. Iako se ponekad sportske organizacije na razini sveučilišta doživljavaju kao elitne zajednice koje uživaju autonomiju, u praksi se iste mogu prepoznati kao poligon za civilno zalaganje. Uspoređujući aktivnosti koje studenti u njima provode sa strateškim smjernicama civilne misije sveučilišta, moguće je tretirati ih kao akademsku djelatnost izjednačenu

s istraživanjem i nastavom (Ćulum, Ledić, 2010). Stoga je omogućavanje samostalnog djelovanja studenata u zajednici, kao što su studentske sportske izvannastavne organizacije, društveno opravdano jer daje mogućnost obrazovanja društveno odgovornih i aktivnih građana koji će osigurati pozitivan doprinos razvoju svoje lokalne zajednice i društva uopće (Đonlić, 2007). Takvo pružanje obrazovanja studentima podrazumijeva kritičko propitivanje, analiziranje i rješavanje problema kako bi u perspektivi bili sposobni preuzeti odgovornost za vlastitu budućnost, ali i budućnost društva općenito. Davanje potpore nastavnika i poticanje studentskog zalaganja u sportskim organizacijama Sveučilišta u Rijeci, nastavnici utječu na razvoj znanja i vještina studenata za bolje razumijevanje problema i potreba zajednice te njihovo aktivnije civilno zalaganje u zajednici u kojoj žive i u kojoj će sutra profesionalno djelovati (Đonlić, Moretti, 2011). Takve tvrdnje podupiru i istraživanja u SAD-a, koja zaključuju *važnijim studente poticati na civilno zalaganje i aktivan angažman u zajednici, uz poruku da su oni ključni nositelji društvenih promjena, nego ih poučavati osnovama znanstvene discipline* (De Angelo i sur., 2009., prema Ćulum, Ledić 2011).

4. UMJESTO ZAKLJUČKA

Realizacija velikog broja izvannastavnih organizacijskih sportskih oblika rada na Sveučilištu u Rijeci rezultat su pozitivnih suvremenih razmišljanja kojima u novije vrijeme stremi i veliki broj djelatnika Republike Hrvatske u području znanosti. Navedene tvrdnje potvrđuje istraživanje o percepciji rektora hrvatskih sveučilišta (Ćulum, 2009) koji ističu *važnost studentskih organizacija te niza aktivnosti i projekata koje bi studenti trebali samostalno provoditi na sveučilištu, odnosno u lokalnoj zajednici*. Organizacija velikog broja natjecanja i manifestacija tjelesnog vježbanja, uređivanje studentskih sportskih novina i internetskih stranica prepoznata je od mjerodavnih ljudi na Sveučilištu kao i u Europskoj sveučilišnoj sportskoj organizaciji, što je rezultiralo dobivanjem niza usmenih i pismenih priznanja studentima i nastavnicima koji su se intenzivnije angažirali. Zalaganje u provođenju izvannastavnih sportskih sadržaja nagrađivano je u više navrata omogućavanjem odlazaka na Europske studentske sportske igre, organiziran je dvodnevni *Team building* u Gorskom kotaru za najaktivnije članove stvorene sportske zajednice, kao i domjenci za volontere angažirane na organizaciji Europskih i domaćih natjecanja. Ovakvim načinom vrednovanja zalaganja studenata i nastavnika doprinos je smjernicama za stvaranje poticajnog okruženja i jačanju suradnje kao primjer i sljedećim generacijama studenata za njihove buduće radne i građanske uloge. Također je vrijedno napomenuti da masovnost sudjelovanja studenata u provedbi sportskih sadržaja u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja ovisit će i o načinu provedbe Bolonjskog procesa koji u današnjim uvjetima značajno povećava vrijeme potrebno

za praćenje i vrednovanje studenata te im ne ostavlja dovoljno slobodnog vremena za redovito tjelesno vježbanje, a isto tako i za organizaciju aktivnosti zalaganja u zajednici.

5. LITERATURA

1. Čulum, B. (2009) Analiza i projekcija razvoja civilne misije sveučilišta u Hrvatskoj, magistarski rad, Filozofski fakultet u Rijeci: Rijeka.
2. Čulum, B., Ledić, J. (2010) Civilna misija sveučilišta-element u tragovima? Filozofski fakultet u Rijeci: Rijeka.
3. Čulum, B., Ledić, J. (2011) Sveučilišni nastavnici i civilna misija sveučilišta, Filozofski fakultet u Rijeci: Rijeka.
4. DeAngelo, L., Hurtado, S., Pryor, J.H., Kelly, K.R., i Santos, J.L.(2009) The American college teacher: National norms for the 2007-2008 HERI faculty survey. Los Angeles: Higher Education Research Institute, UCLA.
5. Đonlić, V. (2007) Sveučilišni sport u službi suradnje među studentima, Zbornik radova VII. konferencije o športu Alpe - Jadran, Opatija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske (str. 175-183).
6. Đonlić, V., Moretti, V. (2011) Mogućnost primjene neformalnog i informalnog obrazovanja u studentskim sportskim udrugama i savezima, Zbornik radova 6. kongresa FIEP-a Europe, Poreč, Hrvatski kineziološki savez, (str. 564-571).
7. Findak, V. (2001) Metodika tjelesne i zdravstvene kulture, priručnik za nastavnike tjelesne i zdravstvene kulture II. izdanje, Školska knjiga, Zagreb.
8. Moretti, V., Đonlić, V. (2011) Organizacija i učinkovitost realizacije studentskog sporta na Sveučilištu u Rijeci, Edukacija Rekreacija Sport, informativno stručno glasilo Udruge kineziologa Grada Rijeke, godina XX, broj 33 (str. 16-20) Rijeka.
9. Strategija Sveučilišta u Rijeci 2007-2013 (2008) Sveučilište u Rijeci: Rijeka.